

LA VEU DE CATALUNYA

SETMANARI POPULAR

PRO ARIS ET FOCIS

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Dormitori de Sant Francesch, núm. 5, Imprempta «La Catalana.»

Sumari: El nou astre, per N. Verdaguer y Callis.—Un altre bon exemple.—Pasqua Granada, (poesia) per Francesch Matheu.—L'home y el llop. (Rondalla alemanya,) per la traducció: F. y S.—Moviment Regionalista.—Notes curioses, per Ramón N. Comas.—Dietari del Principat.—Consistori dels Jochs Florals de Barcelona. Convocatoria pera 'ls del present any 1898. Cartell.—BOTLLETÍ SETMANAL: Santoral.—Etemérides.

EL NOU ASTRE

Després del discurs d' En Pidal, al pendre possessió de la cadira que dexá vuyda En Cánovas en lo círcol conservador de Madrid, y després de la abraçada germanívola que aquí s' han donat los planistes y 'ls ferreristes, ja no hi caben duptes, En Silvela es, de fet, quefe del partit lliberal-conservador.

Y com que aquesta quefatura fa possible la continuació del *turno pacífico* que es, avuy per avuy, la clau de volta de la política espanyola, En Silvela governará la Espanya en la primera vacant que dixin los lliberals.

¿Podém posar alguna esperança en aquesta entrada d' En Silvela en la direcció de la vida del Estat espanyol? Cap.

La convicció que tenim, ben feta y ben motivada, de la incapacitat dels motllos de la política espanyola pera produhir les obres qui son verdadera finalitat de la política, ens permet assegurar, per endevant, que, ab tals motllos, ni cap idea, ni cap persona, per gran que fos la respectiva virtualitat, pot afalagar la més modesta de les aspiracions dels patriotes qui volen la regeneració del Estat. Açó, d' una banda. D' una altra, la historia política d' En Silvela, y la manera com s' ha obert la porta d' entrada á la quefatura del govern, ensenyen la seva ineptitut no solament pera conduhir á la política espanyola per vies més profitoses, però ni sisquera pera fer un xich de neteja en les tant pestilentes que va seguint. Y axó que no ho semblava.

Quan en Silvela feya de lloch-tinent d' En Cánovas, molts s' havien agradat de sa severitat d' home de saber, y de la inflexibilitat d' home de principis que li plavia mostrar (no costantli gayre en sa situació de subordinat may gayre

content.) Aquesta simpatía se convertí per molts en enamorament, quan un dia, tronant contra les bruticies de la política y de la administració, girá la esquena al seu quefe y al seu partit, y axecá bandera nova ab un mot que es la fórmula de les aspiracions polítiques dels espanyols qui creuen en regeneracions ideades y forjades á Madrid: Moralísació. Perqué, es lo que deyen alguns tots entussiasmats: Un home qui era l' hereu presumpte d' En Cánovas, llançar en un moment aquesta herencia pera abraçarse á la bandera de la moralísació, axó entre polítics espanyols, es un acte d' héroe.

Mes als qui analisém, no 'ns enganyaren les habilitats del home del *sentido jurídico*; y aquella *Moralísació* de la bandera d' En Silvela, sabiam que tapava un altre mot: *Ambició*. En Cánovas tenía una vellesa fresca y tossuda; En Silvela arribá á tenir por de que 'l Cánovas tardaria massa á dextarli la quefatura, y, esperonat per la febra del frissament, va determinar de pëndrelí. Un miserable assessí produhí la vacant que la vellesa no 's determinava de fer.

Mort En Cánovas ¿qué havia de fer En Silvela? Ser conseqüent; agarrarse més fort á la bandera del seleccionisme, y cridar al dessota d' ella als conservadors de bona fé qui, fins á la mort, sigueren fidels al antich capithost.

Prou que deuria haverho fet, ja que no per convicció, al menys perque li era útil guardar les apariencies allavores que li podien portar fruyts més immediats; però 'l dimoniet de la ambició va doblegarli la voluntat: vegé les baralles dels pretendents á la successió del quefe mort, y, temerós de que, si ún d' aquests triomfava, s' allunyarien molt ses esperances d' arribar á la quefatura del govern, escoltá als temptadors, y, fent com qui no ho veyia, dexá que En Martínez Campos y En Pidal, li prenguessen totes les mi-

des y li fessen totes les emprovaures; y cus y talla, y pedaça aquí y surgit allà, lo vestit es á punt. Ara 'l van examinant y trobant conforme les dues dotzenes de cacichs qui son los grans electors del Regne, y á no trigar gayre, se tirará amunt lo teló y veurém lo següent: Aparexerán en la escena En Martínez Campos y En Pidal, portant al mitg á En Silvela, y al darrera la turba dels Planas y Casals d' una colla de provincies d' Espanya, barrejats ab los moralistes oscilants qui fugiren escandalisats de les cavernes del partit conservador d' En Cánovas; En Silvela s' abansará, se traurá y llençará ben lluny els hàbits severs de gran seleccionador y 's posará 'l vestit que li han arrenjat lo general de les *corazonadas* y l' orador que 'ns deu una tallada de puny, els quals, entre esclats de músiques y aplausos de la comparseria que hem dit, proclamarán al orador de la daga florentina *ilustre gefe* del partit lliberal-conservador. Y, acabat tothom cames ajudeume, cap als voltants de la menjadora á esperar la hora del *turno pacífico*...

¿Y la selecció? ¿Y la reforma administrativa descentralisadora?

De la selecció no se 'n podrà cuydar may mes En Silvela; per ell ja está feta no tenint aprop á En Romero Robledo. De la reforma administrativa, se 'n parlará força, y fins se mirará de fer-hi alguna cosa. Y axó 'ns dol, perque no coneixém manera de desacreditar millor una bona idea com que la professin y tractin de realisarla los qui tenen sentits, enteniment y voluntat presos en les malles de la politiqueria.

En Silvela es home d' idees, es cert. Pero les idees les realisen los sincers y altruistes, no 'ls dissimulats y vanitosos.

El nou astre qui s' axeca sobre 'ls horitzons lleigs y embromats de la política espanyola, no hi esvahirá cap boyra.

N. VERDAGUER Y CALLÍS.

UN ALTRE BON EXEMPLE

No es sols lo de Reus, l' ajuntament que ha demanat la autonomia de Catalunya.

També 'l del Vendrell en sessió del dia 30 del mes passat aprobá per unanimitat la següent proposició, presentada per lo regidor En P. Ferré y Maleras:

«1.er Dirigirse respectuosament al Excm. senyor Governador pera que en nom d' aquesta corporació felicite al Govern de la nació per sa decisió y energía en la implantació de les citades reformes (La autonomia de Cuba).

»2.^{on} Manifestarli al mateix temps intercedesca é indique al mateix y molt particularment al Excm. Sr. Ministre de la Governació, lo desitj d' aquest municipi de que 's concedesca també la autonomia á les regions y municipis tots de la Península, baix la base de la elegibilitat de tots los ciutadans; ab la seguretat que tal reforma contribuirá á son progrés y benestar al mateix temps que farà perdurable la memoria del Govern que tal necessitat satisfassa.

»Sala de sessions.

»Vendrell á trenta de Desembre de mil vuyt cents noranta set.»

Felicitam de tot cor al Ajuntament vendrellench per son patriòtich acort y confiam que no será lo darrer que farà actes semblants en pro de la llibertat de nostra terra.

Si l' exemple de Reus y del Vendrell es imitat per los ajuntaments de totes les poblacions de Catalunya, será aviat un fet la autonomia de la Patria catalana, per que lo centralisme es débil y no podría resistir la empena de la senzilla manifestació regionalista de tot lo poble catalá.

Nos plau més açó, per que aquestos acorts, no son obra d' un partit, sino que en los municipis que han començat la campanya, los afiliats á tots los partits han oblidat ses diferencies per no recordarse de res més que de sa condició de catalans; puix estém convençuts que la única manera de obtenir se 'ns retorni la llibertat furtada, es presentantnos ab una intrencable unió.

Esperem que no será aquest lo darrer exemple del patriotisme de Catalunya, en les presents circumstancies.

PASQUA GRANADA

POESIA LLEGIDA EN LA SESSIÓ INAUGURAL DE «LA LLIGA DE CATALUNYA»

Primer nos deyan romántichs
de Jochs Florals;
després, somia-truytes,
cervells malalts;
després, boigs y facciosos
y criminals.

*Mes les modes cambien
sens saber com:
avuy ja no 'ns motejen
ab cap mal nom;
de lo que som nosaltres
ja n' es tothom.*

*Mes les modes cambien,
massa ho sabem;
la gent de cor es nostra,
va allà hon anem;
dels remats de pastura
no 'ns en fiem.*

*Los remats, de pastura
poden mudá'...
nosaltres, á la nostra
sense flacá';
lo qui no sia ovella
ja 'ns seguirá.*

*Si al començ eram quatre,
ja hi som á cents,
á sembrar llevar nova
ben amatents;
ja la terra 'n verdeja
pe 'ls quatre vents.*

*No hi som sols á la feyna,
d' altres hi son:
té una albada que apunta
cada horitzont;
los pobles se despertan
per tot lo mon.*

*Les races ofegades
tornan la veu,
les patries se esclaven
ja de la creu,
la vida crida vida
per tot arreu.*

*Coratgel y á la feyna,
que Deu ho vol;
qu' es santa la creuada
del nostre estol...
ja en l' alba de la patria
fogueja 'l sol.*

*Coratgel que 'l nou día
s' acosta ja:
si hem vist florir fins ara,
veurem grand',
y en terra catalana
tot catalá!*

FRANCESCH MATHEU.

L' HOME Y EL LLOP

(RONDALLA ALEMANYA)

Un día la guineu esplicá al llop la poderosa força del home, dientli que no hi havia cap animal que pogués resistir-lo, ans al contrari, tots havien de fugir pera escapar-se dels seus mals tantos.

Y el llop respongué á la guineu, tot fent el fanfarrón:

—¡Tan de bó que la casualitat me fes trobar un home! tots el teus discursos no me privarien de atacarlo cara á cara.

—Si aquest es el teu desitg,—replicá la guineu,—jo trobaré la ocasió de satisfer-lo. Vinem á trobar demá de bon matí y t' ensenyaré lo que desitjes.

Y á la hora convinguda se presenta 'l llop, y la guineu li feu seguir unes tasqueres que sabia molt bé, fins al camí per hon passava cada día un caçador. El primer que passá fou un vell soldat llicenciat del exèrcit per inútil.

—¿Es alló un home?—preguntá 'l llop.

—Nó,—respongué la guineu,—alló es un altra cosa.

Després del soldat passá un nen qui anava á estudi.

Y el llop torná á preguntar:

—¿Es alló un home?

—No, vindrá de aquí á una mica.

Fins que al últim arribá el caçador ab son fusell de dos canons á la espatlla y el ganivet de caça á la cintura.

Y la guineu dirigintse al llop:

—Aquesta vegada sí, aquell que veus venir es un home de debó; aquesta es la hora d' atacarlo cara á cara; en quant á mí, me sembla que no 't sabrá greu que me 'n vaja á descansar una mica dintre 'l cau.

Y com ho havia promés, el llop marxá de dret cap al caçador, qui al véurel esclamá:

—¡Quin greu me sab de no haver carregat mon fusell ab bales!

Y engaltantse enjagá una perdigonada al llop qui feu una ganyota horrible, pero seguí caminant sense espantarse. El caçador li enjagá el segón canó. El llop sufri la ferida sense dir res y se llençá d' un bot sobre 'l caçador; pero aquest tragué son ganivet y li començá á donar aytals punyalades, que 'l pobre animal, renunciant á sa venjança, no tingué altre remey que

fugir y se'n anà tot sanguejant á trobar la guineu.

—¿Qué tal,—li preguntá aquesta tan prompte el vegé venir,—com t' han anat les baralles ab l' home?

—No m' ho preguntes pas,—respongué 'l llop tot confós, may m' hauria format una idea tan gran de la força del home; figurat que començá per agafar un bastó que duya á la espatlla, bufá per un costat, y—pam—me tira als ulls una mena de pols que m' ha fet unes pessigolles les més desagradables del mon; després bufá per segona vegada aquell bastó, y ¡pam! m' he cregut rebre en el nas una pluja de llamps y trons; per fi, quan he arribat á vora seu, se tragué una costella ab la qual m' ha donat uns cops tan forts, que, vaja, pensava que 'm moria allí mateix.

—Açó 't prova,—respongué la guineu,—que no dona fer sempre 'l fanfarrón, y que may s' ha de prometre més de lo que 's pot tenir.

Per la traducció: F. y S.

MOVIMENT REGIONALISTA

ESPANYA

Catalunya.—Lo dimars del 18 d' aquest mes, á les quatre de la tarde, tornarà á obrirse la cátedra de Dret Civil Catalá, que en nostra Universitat literaria desempenya lo sabi catedràtic Dr. Joan de Deu Trías y Giró. Les conferencies seguirán donantse tots los dimars del present curs á la mateixa hora.

—Dintre pochés dies será un fet la constitució de la Agrupació Catalanista de Falset y sa comarca.

—Nostre Ajuntament ha acordat oferir un exemplar de la monumental obra d' arqueologia dels germans Síret, com á premi del certamen de la *Associació Catalanista de Lleyda*.

—Hem rebut una fulla que 'ns ha sorprés de debó. Se tracta d' un suplement de nostre benvulgut company *L' Olotí*, despedintse del camp periodístich, ab les següents paraules:

«Poch pensavem, quan en lo número prop passat dirigíem afectuosa salutació d' any nou á nostres estimats subscriptors, que aquella era la darrera vegada que *L' Olotí* veyia la llum pública y que avuy nos tocaria despedirnos d' ells. Portats de nostre immens amor á aquesta terra, á ses costums y tradicions, hem dirigit durant anys nostres esforços vers lo bell ideal de la resurrecció de son grandió passat. Per açó, nostre criteri ha sigut sostenir lo dogma católich en tota sa puresa y lo principi d' autoritat eclesiástica en tot son esclat. Hem combatut sens pietat la política centralista, corrompuda y corruptora, eom filla del doctrinarisme lliberal, oposantli 'ls principis regionalistes, que de tot cor professem, basats en les tradicions històriques de nostra terra; hem rendit cult fervent al art en ses diverses manifestacions considerant que aquestes nobles expansions del esperit, quan son informades per la moral

católica, son les mellors armes pera intentar la regeneració de les costums socials, com també hem ponderat les costums senzilles, les campestres y patriarcal expansions de nostre poble, reminiscencies de temps mellors que, desgraciadament, tiren á desaparèixer esboyrades pel baf del *flamenquisme* embrutidor, avuy de moda.

«Pero qui podía dirho, ha calificat de desmoralisadora nostra obra, declarantnos que rahons especials l' obligaven á estar en contra nostra publicació, y nosaltres, que hem resistit á peu ferm les influencies burocrátiques y les empenes del caciquisme desencadenat, nos retirem devant de insinuacions que ni sisquera volem discutir, dexant lo camp lliure á qui mellor que nosaltres sápigam defensar los interessos morals y materials de nostra estimada comarca.

«Morim precisament quan la llevar que ab tant afany conresavem començava á treure per tot arreu florida; quan aci y allá, per tot, broten á diari nous y decidits campions de la causa catalanista; 'ns retirem ab la nostra bandera plegada á sota 'l braç, en la confiança de que un día 's farà justicia á la rectitut de nostres intencions.»

Com se pot veure, nostre antich company, no esplica pas prou clar, quina es aquesta autoritat que li ha indicat la suspensió de sa patriótica campanya, y molt menys se comprén encara tot quant diu, per los que com nosaltres hem seguit pas á pas lo camí fet per *L' Olotí*, sense que may hájam trobat en ses columnes res que pogués ferir cap ideal noble y honrat.

De totes maneres, y encara més per los motius en que ve fundada, sentim la desaparició de nostre estimat company, confiant que un día lo veurem reaparèixer més entusiasmista que may per la llibertat de Catalunya.

—Heus aquí una nota dels actes que portará á cap lo *Centre Excursionista de Catalunya*, los dies que falten del present mes: Día 16, excursió á Sant Feliu de Codines, Sant Sadurní de Gallifa, Castellar y Sabadell; día 23, visita á la colecció de curiositats arqueològiques del Dr. J. Vinyeta Bellaserra; día 28, lectura del treball «Excursió á Cadaques y á San Pere de Roda», d' En Lluís Marián Vidal.

—Seguint la costúm dels demés anys, lo día 9 se reuniren en lo restaurant *Au Lyon d' Or*, los senyors que formaren la darrera Junta del *Centre Excursionista de Catalunya* ab los novament elegits y alguns socis de tan important associació, al objecte de celebrar la bona marxa del *Centre*. Durant l' acte hi regná molta animació, y al acabament se pronunciaren entusiasmistes brindis per lo desvetllament de la Patria Catalana. Tan fraternal reunió se disolgué, després d' haver entonat la patriótica cançó popular «Los Segadors.»

—Pera formar part de la Junta del *Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca*, en reunió general del día 2 d' aquest mes, foren elegits los senyors En Emili Saguer y Olivet, *vice-president*; En Joan Coll y Dugas, *tesorerer*; En Francisco Puig Pallés, *vocal primer*; y En Rafel Roca, *secretari segón*.

—Nostre benvulgut company *L' Almogàver* de Figueras, en son número del día 8 del mes que som, estrená una artística portada dibuxada per nostre bon company En J. Berga y Boada.

—Lo concert que 'l llorejat *Orfeó Catalá* doná lo diumenge passat en lo Teatre Líric, en obsequi de sos protectors y á benefici dels perjudicats per les inundacions de la comarca empordanesa, fou un complet éxit.

L'auditori no podia pas esser més nombrós, donchs en tot lo teatre no hi quedà ni'l més petit espai, ahon inquirirhi ni una sola persona.

Les tres seccions del *Orfeo Catalá*, dirigides per son entés director, En Lluís Millet, se portaren ab la perfecció que 'ls ha donat son just renom. Totes les composicions foren aplaudides ab entussiasme, merexent algunes los honors de la repetició. «Los Pescadors», «De bon matí», y «La Brema», de Clavé, obtingueren una execució tan perfecta, que conquistaren indescriptibles ovacions pels orfeonistes.

També foren molt ben rebudes per lo públich, les primeres audicions de «Les ballades de Larmont», de César Frank, y lo madrigal «Les sagetes que amor tira», del antich compositor catalá Brudieu, que foren entonades ab gran afinació per la secció de senyoretas; la «Cançó» de Lamotte de Grignon, executada per lo coro d'hòmens y lo cant popular «Isabel», armonisat per lo mestre Burgés, que fou interpretat per la Sra. Wehrle, acompanyada per la secció d'hòmens.

La música religiosa hi estigué molt ben representada ab la magistral interpretació del *O magnum misterium* de Victoria y 'l *Credo* y *Sanctus* de la missa del Papa Marcelo de Palestrina.

Farém además menció del «Cant de la Senyera» ab que començà 'l concert y de la cançó popular «Los Segadors» ab que's tancà la artística festa. Abdues composicions despertaren, com de costúm, l'entussiasme y 'ls aplaudiments del auditori.

A la safata s'hi recolliren 1276'50 pecetes, á les que l'*Orfeo* n'hi afegí 125, fent en conjunt un total de 1401'50 pecetes, que han sigut entregades á la comissió empordanesa.

En Emili Arnús cedí de franch lo Teatre y 'ls senyors Estela y Bernareggi, van dexar gratuïtament lo piano y l'armonium.

—Hem rebut la visita de nostre nou company *La Patria*, de quina aparició donarem compte en nostre número anterior. Agrahím la atenció, li torném lo cambi y li oferím tot nostre modest valer, per quant sia útil á la Patria catalana.

—De les disset iglesies d'aquesta ciutat, que estan fent exercicis de missió, en vuyt se fa tot en catalá, en tres s'usen les llengües catalana y castellana, en una la francesa, y sols en cinch s'emplea 'l castellá exclusivament.

—La Junta Permanent de la *Unió Catalanista*, ha dirigit entussiasmes felicitacions als Ajuntaments de Reus y del Vendrell, per sos acorts en pro de la autonomia de Catalunya.

—Lo dia 8 d'aquet mes tingué lloch la sessió inaugural del present curs de la *Lliga de Catalunya*. L'acte, que's vegé afavorit per un nombrós auditori, fou presidit per son president En Pere Aldavert que tenia á sos costats als presidents de la *Unió Catalanista*, *Ateneu Barcelonés* y *Associació Popular Regionalista* y representants del *Centre Excursionista de Catalunya*, *Orfeo Catalá* y altres corporacions.

Lo Sr. Rocamora, secretari del curs anterior, llegí la memoria reglamentaria que fou molt aplaudida.

En Pere Aldavert, llegí després lo discurs presidencial, escrit en son inimitable estil, y dedicat á exposar l'estat actual de nostra terra en tots sos aspectes y á demostrar que 'l plantejament dels ideals catalanistas ha de portar á nostra terra lo benestar y l'engrandiment per tots desitjat.

Llarchs aplaudiments ressonaren al acabarse la lectura del treball del Sr. Aldavert, de quina importancia poden ferse molt poch cárrech per los detalls que n'hem donat, donchs es un discurs dels que deuen llegirse y meditar-se sencers, per que es exposat y difícil ferne un senzill extracte.

No podent lo Sr. Matheu assistir á la sessió, enviá la poesia que publicám en altre lloch d'aquest número, que llegida per lo Sr. Rocamora fou saludada ab entussiasmes aplaudiments.

Galicia.—Lo dia 4 d'aquest se constituí definitivament la *Lliga Gallega*, nombrant president honorari al honorable don Manel M. Murgía, y president efectiu á D. Salvador Golpe.

Euskaria.—Ha començat á reimprimirse á Bilbao la *Historia de las naciones Bascas*, que fou escrita á Auch (França), durant lo desterro de son autor En J. A. de Zamácola.

ESTRANGER

Austria-Hungria.—Per fi la cambra de Budapest ha aprovat lo projecte de lley d'En Banffy sobre 'l compromís provisional entre l'Austria y l'Hungria, haventse acabat á última hora la oposició obstruccionista del partit de la independència que segueix á en Francesch Kossuth. Les majories dels partits lliberal, nacional y clerical votaren lo projecte y la proposició d'En Engedi referent á obrir una informació sobre la oportunitat d'una completa separació aduanera.

Los del partit de la independència votaren en contra, als crits de «visca la independència d'Hungria! jabaix Banffy!

La Cambra dels magnats será convocada tot seguit que la dels diputats hagi aprovat per articles la proposició del govern Banffy.

—En Ugron, qui ab En Francesch Kossuth dirigia lo partit de la independència, á causa d'haverse aquell separat de la obstrucció y fet possible la aprobació del compromís, ha anunciat la seva retirada de la vida política, perquè son partit abandona 'l programa intransigent que va formular lo vell Kossuth al proclamar en 1848 la independència d'Hungria. De moment, sembla que's dividirà lo partit de la independència, puix En Bartha, qüefe de la colla *ugronista* en la Cambra dels diputats, seguirá ab sos partidaris una conducta de oposició intransigent.

Es de creure que aquesta divisió no durará gayre y que dintre poch veurém altra volta á En Ugron y á En Kossuth treballant junts pera la santa causa de la independència d'Hungria.

—A hores d'ara s'haurá ja obert la Dieta de Praga y s'haurán trovat, devant per devant, txechs y alemanys, disposats aquestos á conservar la seva supremacia en la Bohemia y á obtenir la derogació de les ordenances del comte Badeni, y aquells, decidits á conseguir dintre sa patria la influencia que 'ls hi pertoca y á no dexarse perdre la primera de les revindicacions que han fet triomfar.

Lo baró Gaustch va convidar als qüefes del partit alemany de Bohemia, Lippert y Schlesinger, pera que passessin á Viena á conferenciar ab ell, á fi de portarlos á una avinensa ab los txechs respecte de la qüestió de les llengües y pera conseguir que 'l parlament de Viena aprobi 'l compromís económic entre la Austria y la Hungria.

Lo dia avans de la obertura de la Dieta de Praga, se reu-

niren á Leimeritz los del partit alemany sots la presiden-
cia d' En Schlesinger, pera decidir si hi assistirien y pera
acordar, en cas afirmatiu, la conducta que seguirán devant
lo govern de Viena y dels joves txechs. Tenint en compte
l'esperit que 'ls anima, y les excitacions d' En Wolf, que 'ls
hi ha aconcellat que assistixin á la Dieta pera obrar á Praga
com obraren á Viena, es casi segur que resoldrán assistirhi
y procurar, per tots los medis, la derogació de les ordenan-
ces bilingües. Los txechs per la seva part estan decidits á
no cedir y no s' amaguen d' assegurar que, si 'ls del partit
alemany fan á Praga lo que varen fer á Viena, 'ls hi dona-
rán una llissó que ab una vegada 'n tindrán prou.

Es, per lo tant, casi segur, que l' esclat d' odis que tin-
gué lloch á Praga no fá gayre, dintre pochs dies tornarà á
reproduhirse ab major força.

Alemanya.—Lo darrer concell de ministres ha discutit
lo projecte de lley restringint lo dret de reunió y associa-
ció. Alguns ministres consideran inoportuna la presenta-
ció de semblant projecte en vigílies de les eleccions ge-
nerals.

—Los fondos pera germanisar la Polonia prussiana serán
aumentats fins á 100 milions. Com diu una nota oficiosa,
ab axó 's proposen que la Posnania no 's convertexi en una
Galitzia.

Turquia.—Los principals punts de la organisació que
han acordat los embaxadors de les potencies, pera Creta,
son los següents:

• I. Creta formarà part de la Turquia y estarà baix lo go-
vern del sultán, mes la administració se organitzarà á sem-
blança de lo que 's fá en la Rumelia oriental.—II. La illa será
dotada d' una administració autonómica y regida per un
governador cristiá que nombrará lo sultán ab lo consenti-
ment de les potencies y quín cárrech durará 5 anys.—III. Lo
governador tindrà la direcció suprema de la força militar
composta de policia y exércit.—IV. La guarnició otomana
será disminuïda tot seguit que s' hagi restablert l' ordre.—
V. Lo poder legislatiu residirà en una Assamblea de la que
formarán part tots los elements polítichs, entrant los pro-
jectes de la lley en vigor, després d' esser aprobats per lo
governador.—VI. Lo governador queda autorisat pera ne-
gociar un empréstit de 6 milions de franchs pera poder
atendre á les necessitats més peremptories.—VII. Tots los
ingressos de la illa se invertiran en sufragar los gastos de la
mateixa.—VIII. Creta pagarà al sultán un tribut quina quan-
tia se fixará oportunament.

Suecia y Noruega.—La unió de Suecia y Noruega está
en perill de desaparéixer, y tal volta no es llunyana la se-
paració definitiva de abdues nacions. La Noruega fá temps
que 's quexa de que, si bé es mestressa dintre sa casa, no
exerceix la influencia que deuría en los negocis generals
del Estat. Ja fá temps que 'l partit moderat de Noruega
treballa pera destruir lo monopoli de la Suecia en l' ordre
internacional; mes los suechs, en lloch d' atendre y satis-
fer aquestes aspiracions, sempre les han calificades de sedi-
cioses y revolucionaries. Avuy lo conflicte presenta ja una
gravetat immensa, puix al costat del partit moderat de No-
ruega, que sols voldría que en los negocis comuns fos
també comuna la influencia, hi ha 'l partit radical que,
convençut de que res podrà conseguirse dintre la unió,
predica la separació definitiva. Lo govern real, preveyent
que la propaganda separatista del partit radical de No-
ruega podría portar la denuncia del pacte de 1814, va nom-

brar fa cosa de dos anys una comissió formada per ele-
ments de les cambres d' abdos payssos pera veurer si 's
posaven d' acort, cosa que fins ara ha sigut impossible,
puix los representants de Noruega no admeten altra solu-
ció que 'l nomenament d' un ministeri especial pera regu-
lar ses relacions exteriors, y 'ls representants de Suecia no
volen de cap manera acceptarho.

F. CAMBÓ.

Notes curioses.

La festa patronal del Pi.—La identitat de sentiments que
unia totes les voluntats produí aquell esperit de germanor
que s' evidencia en casi totes les institucions creades en la
plenitut de la Edat Mitja y que si en la vida religiosa tingué
son complement en la parroquia, en lo civil lo trobá en lo
municipi. En aquestos temps d' enlluernadora predicació
de fraternitat universal, no compreném l' esplet de vida
que 's deduhía en aquells dies de la entitat parroquia, per-
que no existeix, ni sabem trobar aquella comunitat de afec-
cions que llavors hi havia, no ja entre los qui viuen en
una ciutat, ni entre los que formen un barri, sino entre
los qui habitan una casa; puix no es gens difícil que hi
hajan vehins que ni de vista se conegan.

A aquella unitat de mires, concretantnos á nostra ciutat,
es degut lo prodigi de que la universitat de feligresos de
Santa Maria del Mar, y de Madona Santa Maria del Pi,
axequessen aquells sos respectius temples que avuy son
joyes ab les quals s' adorna la capital del nostre Principat.
Y precisament en una época en que 's aixecava la iglesia
Catedral, quina construcció ab tot y esser originada per
la voluntat del rey Jaume II y protegida per altres comtes-
reys, per los prelats y los capítols, fou molt tardana.

Temple gentil en son género y ben fabricat en quan
puga desitjarse, y atreviment dels més brillants de la arqui-
tectura gòtica, segons bells dictats d' En Ponz y d' En Vi-
llanueva, es Santa Maria del Mar lo temple que correspon-
nia á la més rica de les parroquies en quina demarcació se
hi trobaven armónicament ajuntats, aquella noblesa quina
ascendencia gloriosa tal volta se perdía en los esplendors
de la sobirana Roma y se presentava digna sempre de la
nissaga que havia omplert ab sos noms y ses gestes les
planes de la historia patria; aquell comerç prepotent acre-
ditat per sa bona fé en tot tracte, en totes les parts del mon
hon se mercadejava, que en lo segle XII atreya á nostre port
als negociants grechs, pisans, genovesos, sicilians, egip-
cis, siríachs y d' altres payssos, y un segle després podia
establir un cós consular de 80 individus que 'l representa-
ven en altres tantes poblacions d' Europa, del Assia y de
les costes d' Africa; y aquells artesans que ab ses industries
cada dia més acreditades, eren honor també d' aquesta
nostra patria sempre estimada per los propis y en totes les
épokes admirada dels estranys. Santa Maria del Pi, no es
en veritat un monument tan grandió, ni de formes tan
ayroses, pero no dexa d' esser un esforç d' aquella feligre-
sia en la qual entre algunes que viuen decorosament de
sos cabals, hi tenen sa residencia los artistes, los menez-
trals y sobre tot la pagesia que convertex ab son treball
continuat les hortes y camps del arrabal, de Sant Antoni y
de Sant Bertrán en jardins ufanosos que son la hermosura
de la ciutat.

A la fàbrica d' abdós temples hi contribuex tant lo
potentat com lo qui viu de son treball, y en les Junes de
Obra d' abdues, representació igual hi tenen tots los esta-
ments al constituirse per vot universal dels parroquians de
cada una, que tots los anys acudexen cridats per la veu de
la campana major á fer respectivament les eleccions, en lo
dia de St. Maties los de la primera y de St. Esteve los de la
segona. Per açó en testimoni de la possessió que del temple
correspón á tots los qui viuen á la ombra de ses ennegri-
des parets, si los Obrers de Santa Maria en la vetlla del
Dijous Sant realisan l' acte d' obrir y tancar les portes de
la iglesia, altre tant fan los del Pi lo matí del dia de Cap d'
any. En la una y en la altra s' hi veuen los escuts de les
families més distingides y en abdues la gent treballadora
hi disfruta de privilegis ben motivats. Lo gremi de basta-
xos qui trasladá gratuïtament la pedra convenient desde
Montjuich pera la fàbrica de la primera, y tnyda de la Il-
luminaria del mateix portal que totes les nits brilleja en lo
fanal que penja devant les imatges de Jesús, de la Verge

María y de Sant Joan Evangelista, y fins segons versió tradicional, son primer prohoms qui guarda una de les claus ab que s'tanca lo Santíssim Sagrament en la urna del monument de Setmana Santa; en la segona lo gremi dels hortolans de Sant Antoni, considerat tant altament entre los parroquians, que 'l Concell municipal en determinada época assenyala dia de festa lo de sos patrons Sant Abdón y Sant Senén, y lo Gremi de revenedors distingit també notoriament obté al ésser consagrada sa capella, allà en los dies de mitjants del segle xv, lo privilegi de tenir en ella reservat sempre lo Santíssim Sagrament y poguerlo exposar en les funcions que en ella se celebren.

Y de la unió de mires que regna entre los feligresos pera conseguir la major ostentació possible, en les ceremonies del culte n' es bona prova fehacient aquell privilegi que sollicitan y obtenen los parroquians del Pí del rey en Ferrán d' Antequera, de que los Obrers puguin fixar á cada parroquia lo que li toca pera contribuir á la adquisició d' ornaments sagrats y de llibres de chor. Y aquell esperit de competencia que s' crea entre los parroquians de Santa María y del Pí, respecte quina de les dues iglesies brillejará més en la festa patronal, nos indica aquella unitat de sentiments que agermanava á la gent d' aquell temps tan mal calificats per molts.

Nascuts dins la demarcació parroquial del Pí, precisament en la diada en que s' cumplien 399 anys de sa consagració y en lo moment que passava la processó que en altre temps celebrava lo dijous de la octava del *Corpus*, sentim per aquell santuari dessota quina espayosa nau forem batejats, un afecte especialíssim que molt s' assembla al que professam á la nostra familia.

Per açó es, que quan s' esdevé la diada del 6 de Janer, nos associém á ella com á bons feligresos. Y á fé, que en veritat, no te. per nosaltres la solemnitat los atractius de quan nostres pares nos hi portaven pera ensenyarnos aquells Reys que tan generosament nos havien omplert les sabates que havíem posat al balcó. Digan lo que vulgan; aquella severa magestat que li donaven aquells domassos carmesins que cubrien en tota sa estensió les parets laterals, per més que sia anti-artístich lo tapar les arcades de les capelles, no la presenta pás avuy, com tampoch se concentra tota la atenció únicament á l' altar major com aleshores se concentrava. Un retaule visiblement equivocat de mides ocupa lo presbiteri molt més que quan hi havia aquell que començat ja entrada la segona meytat de la passada centuria no s' acabá fins als primers anys de l' actual, que era de proporcions tan grandioses que ocupava tot l' absis en sos set costats y de alçada arribava fins á tapar per complert lo grandíós finestrat del centre en lo qual hi ha representat lo misteri de la Anunciació. Unes galeries que corrien á cada costat del sagrari que estava aïslat del altar y al voltant del qual hi havien colocats los dos ordres de cadires de chor, permetien pás pera anar á la porta del darrera, prou suficient pera que quan la confraria de la Minerva celebrava la processó del Santíssim pogués voltar tot el temple. Ja no s' hi veuen entremig dels Sants Evangelistes y d' àngels d' illuminació, aquells dos quadros de dimensions extraordinaries colocats sobre les susdites galeries representant á los tres reys d' Orient anant á preguntar á Herodes hon havia nascut lo rey dels Juheus, y dirigintse á Betlem guiats per la estrella, y en lo cós superior d' aquell conjunt de bon aspecte artístich, per més que no s' avenia gens ni mica ab la arquitectura del edifici la adoració d' aquells magnats en lo portal de Betlem, pintures en les quals mostrá una vegada més ses dots d' artista En Pere Pau Montanya, autor d' altres obres elogiades per los inteligents y que no han tingut la desgracia d' ésser estripades. Presidia lo tot una imatge de la Verge á la que una *ilustre* Junta d' Obra, ab l' intent de convertirla en un maniquí perquè lluhís vestits de seda brodats, li serrá la testa; de quin fet, per intervenció del Sr. Bisbe, l' Academia de Belles Arts doná un dictámen favorable al mérit de la imatge esculpturna, haventse tornat lo cap á son puestu y suplint lo que s' havia malmés de la cabellera y toca, ab pastes y roba encolada. Açó originá la restauració de la iglesia, enderrocantse aquell altar, y passant la imatge de la Mare de Deu, com si fos una pobra velleta á un dels departaments de la casa de les Germanetes dels Pobres del Passeig de Sant Joan.

Abundosos son los ciris que creman al voltant del altar major en la susdita diada, pero no arriban á la meytat dels que cremaven aleshores, puix sols en la estrella del capdemunt del altar s' hi comptaven 160 ciris y en lo conjunt sis cents, á quin nombre pera arribarhi en nostres dies n' hi falta ben aprop de la meytat.

Seguint antiga consuetut, una comissió del Ajuntament encare assisteix al Ofici, fent cada hù dels regidors una almoyna á la festa, consistent en morabati de plata, que després se converteix en cinch pessetes per cada hù. En cambi la Junta d' Obra dona á cada representant de la ciutat un plech de tres candeles, una blanca, una vermella y altre verda, y encare continua efectuantse en l' ofertori la adoració del Bon Jesucrist á semblança de aquells Sants Reys dels quals ne son exposades algunes reliquies que la Parroquia va adquirir l' any 1847.

RAMÓN N. COMAS.

DIETARI DEL PRINCIPAT

Dia 7.

S' inaugura á Sabadell un espayós edifici destinat á escoles, costejat per son Ajuntament.

Dia 10.

Llegim que 'ls pescadors d' aquesta Costa, s' han dirigit al ministre de Marina demanant que pera la pesca del bou, s' establezca un temps de veda que duri des de 1.er de Maig á 30 de Setembre de cada any.

Dia 11.

Surt en direcció á Madrid una comissió de nostra Diputació al objecte de treballar pera la reforma de la llei de quintes.

Dia 12.

Comencen en totes les parroquies y en algunes altres iglesies de Barcelona, missions encarregades á distingits sacerdots pertanyents al clero secular y á diferentes ordres regulars de religiosos. La concurrencia de fidels es molt extraordinaria.

—Llegim que la sala primera d' aquesta Audiencia ha dictat sentencia sobre l' assumpto dels terrenos de les muralles de Barcelona, confirmant la sentencia apelada, é imposant les costes al Estat.

Consistori dels Jochs Florals de Barcelona.

Convocatoria pera 'ls del present any 1898.

Als eserts trovadors y honorables escriptors de Catalunya y de tots los antichs comtats y reyalmes ahon la nostra llengua es parlada ó coneguda, los VII Mantenedors del Consistori dels Jochs Florals de Barcelona en l' any XL de de llur restauració, salut.

A fi de donar bon cumpliment á la honrosa comanda que 'l respectable Cos d' Adjunts nos feu lo dia 14 del darrer Novembre, vos convidám á pendre part en los Jochs Florals d' enguany que, segons los Estatuts y bones costums establertes, se regiran per lo següent.

CARTELL

Lo primer diumenge de Maig vinent, que s' escau ésser enguany lo dia 1, se celebrarà la poética festa, en la qual serán adjudicats als autors de les tres mellors poesies que hi opten, los tres premis ordinaris que ofereix cada any lo Excm. Ajuntament de Barcelona, protector y ja de temps antich aymador de la Gaya Ciencia.

Lo primer premi, que es una ENGLANTINA D' OR, será donat al autor de la mellor poesia sobre fets històrichs ó gestes glorioses de Catalunya, ó be sobre usatges y costums de nostra benlloguda terra, essent preferida en igualtat de mérit la escrita en forma de romanç ó llegenda.

De la segona joya, la VIOLA D' OR Y ARGENT, se 'n farà

entrega al autor de la mellor poesia lírica, religiosa ó moral.

Lo tercer premi, anomenat d'honor y cortesia, consistent en una FLOR NATURAL, s'adjudicarà á la mellor composició en vers sobre tema que s' dexa al bon gust y franch arbitre del autor. Seguint la bella costum d' antich establerta, lo qui obtinga aquest premi deurá ferne present á la dama de sa elecció, la qual, proclamada Reyna de la festa, entregará desde son seti presidencial tots los altres premis als qui guanyadors ne sian.

PREMIS EXTRAORDINARIS

Desitjant lo Consistori honrar, com es degut, la bona memoria del eximi poeta En Marián Aguiló y Fuster (g. a. c. s.), ofereix un OBGETE ARTÍSTICH á la mellor poesia en la qual se faça ressaltar la personalitat d' aquell honorable patrici y sa influencia en la actual renaxença de les lletres catalanes.

Ademés, un DIPLOMA HONORÍFICH Y UNA COPA ARTÍSTICA á la mellor composició en prosa sobre tema y género literari que s' dexa al bon gust y franch arbitre del autor.

Ha rebut també lo Consistori pera adjudicar en la mateixa festa los següents premis:

Un Premi, ofrena del Eminentíssim senyor Cardenal, Arquebisbe de Valencia, que s' adjudicarà al qui presente la mellor monografia sobre 'l tema següent: «Importancia y desentrotlo de la vida municipal, en lo regne de Valencia, durant la Edat mitjana.»

Un obgete d' art que ofereix l' Excm. é Iltm. senyor Arquebisbe de Tarragona, «al poeta que mellor componga unes coples d' estil popular, apropósit pera cantar-se, sobre 'ls quinze misteris del Rosari, y que, á la bellesa de la forma, unesquen la esquisitat del sentiment piados.»

Un obgete d' art, ofrena del Excm. é Iltm. senyor Bisbe de Barcelona, que s' adjudicarà al autor de «la mellor monografia que tracte de la influencia de les Creuades en lo decorat de les Iglesies d' Occident y especialment de les Imatges de la Mare de Deu, sa postura, ses robes y demés adinículs, il·lustrant y comprovant l' argument ab referencia al major número d' exemplars que s' troben en nostra terra catalana.»

Diploma honorífich y mil pecetes que ofereix l' Excm. é Iltm. Sr. Bisbe de Vich, pera adjudicarse al autor d' una «Gramática de la Llengua Catalana que mellor espose y rahone les opinions sobre la materia més dignes de tenir-se en compte avuy dia.»

Deu fer notar lo Consistori que aquest premi fou ofert pel Reverendíssim Prelat de Vich pera esser adjudicat precisament aquest any, en conformitat á lo que s' anuncia en lo Cartell del any passat.

Lo donador ofereix publicar lo treball premiat en número limitat d' exemplars y cedirne gratuïtament á qui vulga fer observacions que servesquen pera arribar á la ulterior redacció d' una Gramática revestida de tota la autoritat possible al present.

Un exemplar luxós de la obra «Chrystophe Colomb», per lo comte Rossell de Lorgnes, que ofereix també pera la festa d' enguany, lo mateix Excm. é Iltm. Sr. Bisbe de Vich, al autor del «mellor treball sobre la influencia pera la cultura social dels Museus arqueològichs y Biblioteques públiques en certes condicions.»

Un exemplar luxosament enquadernat de «La Historia de la Iglesia» del Cardenal Hergenroether, que ofereix lo Excm. é Iltm. Sr. Bisbe de Tortosa, al mellor treball sobre lo següent tema: «Ressenya ó Crónica de la estada del anti-Papa Pere de Luna en lo Bisbat de Tortosa. Ses relacions ab lo Capítol de la Seu.»

Una ploma de plata, oferta per l' Iltm. Sr. Bisbe de Tarragona, Administrador Apostólic de la Diócesis de Solsona, al autor de «la mellor monografia del ex-convent de Franciscans de Bellpuig (Diócesis de Solsona) baix sos aspectes històrich y artístich.»

Un obgete d' art, ofert per l' Excm. é Iltm. Sr. Bisbe de Menorca, pera l' autor del mellor romang, descriptiu de la reconquesta de Menorca per lo Rey Alfons III d' Aragó.»

Una viola de plata, oferta per la Excm. Diputació Provincial de Lleyda, al autor del mellor «quinto ó llegenda en vers en que s' descriga una festa popular, iira, aplech ó festa major d' un poble de la provincia.»

Títol de soci honorari de la societat Lo Rat Penat y la medalla-distintiu de la mateixa, á la mellor poesia dedicada A la dona catalana.

Cinch centes pecetes que ofereix l' Ateneu Barcelonés al autor del mellor «Compendi de la Historia de Catalunya pera us dels estudis de Primera Ensenyança.»

Una medalla de plata y un diploma de sóci oferts per lo Foment del Treball Nacional de Barcelona, al autor de la mellor poesia dedicada á la Filosa.

La obra LA VIEILLE FRANCE: PROVENCE. Edició de luxe, text y dibuxos per Robida, que ofereix lo Centre excursionista de Catalunya al autor del mellor aplech de tradicions y llegendes catalanes.»

Un àlbum heliogràfic de la Exposició de dibuxos autògrafs d' artistes difunts y de vistes y dibuxos d' edificis y monuments que ja no existexen (contenint 37 lámines,) altre àlbum de la colecció de curiositats artístiques de don Joseph Ferrer-Vidal y Soler (de 30 lámines,) un volúm de la Monografia històrica é iconogràfica del trajo, y un àlbum de grabats escullits de la colecció de D. Geroni Faraudo (contenint 32 lámines,) tots acompanyats del corresponent text, que ofereix la Associació artístich-arqueològica de Barcelona al autor del mellor «estudi crítich é històrich d' una antigua industria artística de Catalunya.»

Un obgete d' art, ofrena de la Unió Catalanista, que s' adjudicarà al autor del mellor «estudi històrich del caràcter que han tingut los alçaments á Catalunya.»

Un obgete d' art, ofert per la Lliga de Catalunya al mellor «treball en prosa sobre 'l Parlament de Casp.»

Una passionera d' argent y esmalt que ofereix la Associació popular regionalista, al autor de la «mellor colecció de narracions de curta estensió, propies pera fer conèixer y estimar al poble les grandeses de la nacionalitat catalana.»

Una colecció d' obres escullides que ofereix lo Centre Escolar Catalanista, al autor del mellor treball sobre 'l següent tema: «Esperit del lulisme y estudi dels principals dexebles que tingué en los pobles que formaren la confederació catalana-aragonesa.»

D' acort ab los Estatuts dels Jochs Florals podrán concedir-se 'ls accésits y mencions honorífiques que 'ls Mantenedors judiquen ben merescuts.

Totes les composicions deurán esser inédites y estar escrites en antich ó modern catalá d' aquest Principat, de Mallorca ó de Valencia, ó en qualsevol dels dialectes del mitjorn de França, ab tal que 'ls autors procuren escriure-les de la manera més semblant al antich provençal ó catalá literari.

Tots los treballs, rigurosament anònims y escrits ab lletra clara é intel·ligible, deurán esser remesos á la Secretaria del Consistori (carrer dels Templaris, número 3,) avans del mitgdia del primer d' Abril vinent, junt, cada hu, ab un plech clós que continga 'l nom del autor y duga demunt escrit lo títol y lema de sa composició.

No s' entregará 'l premi adjudicat al autor qual nom no conste clarament expressat en lo plech respectiu, ó vaja en forma d' anagrama, pseudónim ó altra contrassenya.

Los plechs que continguen los noms dels autors no premiats se cremarán com de costum al acte mateix de la festa.

Lo Consistori se reserva per un any, á comptar del dia de la festa, la propietat de les obres premiades.

D' acort ab lo previst en los Estatuts, se publicarà un cartell extraordinari en lo cas provable de rebres altres premis.

Que 'l Senyor vos donga llum d' inspiració pera cantar ab esperit verament catalá la Patria, la Fé y l' Amor, y á nosaltres discreció en judicar y acert en premiar als més dignes.

Fou escrit y firmat lo present Cartell en la ciutat de Barcelona, al primer de Janer de 1898 per los VII Mantenedors.—Francisco Romani y Puigengolas, *President*.—Maurici Barrés.—Ramón d' Abadal.—Albert Llanas.—Alexandre de Riquer.—Lluís Durán y Ventosa.—Pelegri Casades y Gramatxes, *Secretari*.

AVÍS D' ADMINISTRACIÓ

Preguem als nostres suscriptors de fora Barcelona que s' troban en descobert ab aquesta Administració, se servixin posarse al corrent, per tot aquest mes, si no volen que 'ls suspenguem l' envió del periódich.

Los pagos poden ferse enviant sellos de correu y per el Giro mútuo.

L' ADMINISTRADOR

La Catalana.—Imp. de J. Puigventós.—Dormitori St Francesch, 5.